

Zoetwaterbruinvis redt het niet

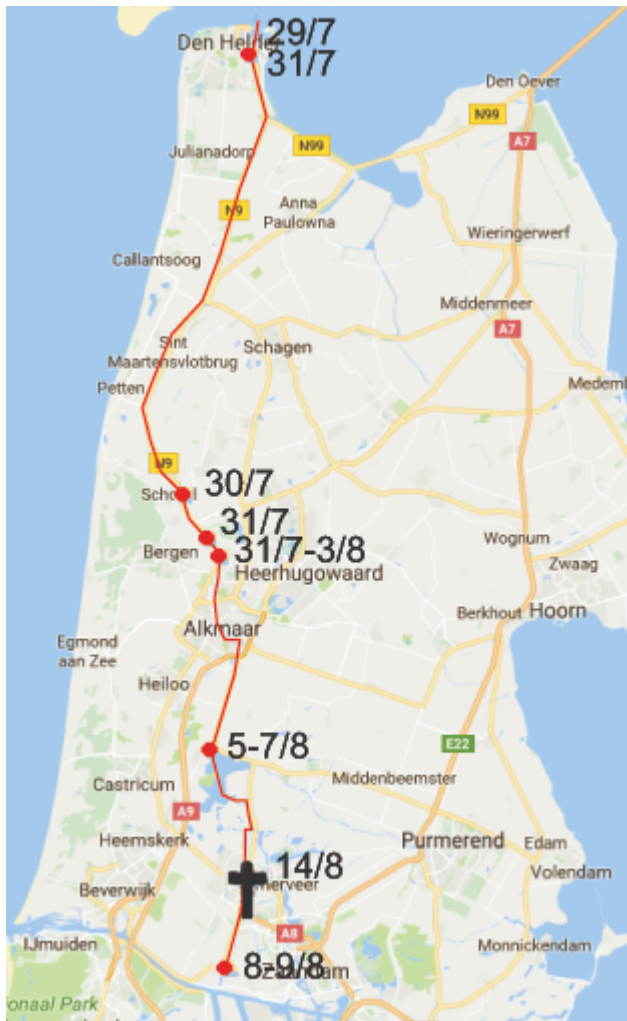

Auteur G. Keijl

Dinsdag, 13 september 2016

Sinds vrijdagochtend 29 juli vertoonde zich een bruinvis in het binnenwater van Den Helder. De bruinvis zwom op het moment van melden (om 09:45 uur) in de zuidoosthoek van de gracht bij Willemsoord, bij de Zuidstraat, langs de zogenaamde Flaneerkade. Hij was duidelijk niet in zijn element en leek gedesoriënteerd, want hij zwom voortdurend rondjes in hetzelfde gebied. Rond 21:00 uur verdween het dier uit zicht. De volgende dag werd hij zuidwaarts zwemmend in het Noordhollandsch Kanaal gemeld bij Schoorldam, 30 kilometer zuidelijker, maar op 31 juli was hij weer de hele dag in Den Helder, waar hij gemeld werd langs de Keizersgracht en in de noordwesthoek van Willemsoord. De laatste waarneming uit Den Helder op 31 juli is van 16:00 uur. Op diezelfde dag werd hij opnieuw zuidwaarts zwemmend gezien in het Noordhollandsch Kanaal bij Koedijk, 3,5 uur later en zo'n 30 kilometer zuidelijker. Ook op 3 augustus is hij daar gemeld; van de tussenliggende dagen zijn ons geen meldingen bekend. Van 5-7 augustus verbleef de bruinvis in het Alkmaardermeer, waarna hij zich opnieuw zuidwaarts spoedde. Helaas stuitte hij op 8 augustus op de sluis bij Nauerna, op een steenworp afstand van het Noordzeekanaal, en ook op 9 augustus is hij daar gezien. Had hij de sluis bij de Overtoom in Nauerna kunnen passeren, dan was hij in zijkanaal D terecht gekomen en direct in het Noordzeekanaal, nog geen tien kilometer van de sluizen van IJmuiden. Het mocht echter niet zo zijn ...

Op 14 augustus is de bruinvis dood aangetroffen bij Krommenie, zeven kilometer ten noorden van Nauerna. Hij was inmiddels rot, is uit het water gevist en naar de afdeling dierpathologie van de Universiteit Utrecht gebracht voor onderzoek. Het bleek een vrouwtje van 110 cm lang; op grond van de lengte betrof het een dier in haar tweede levensjaar. Ze was sterk vermagerd en had een ontstoken huid, waarschijnlijk vanwege het langdurige verblijf in het zoete water. In de longen werd onduidelijke zwarte smurrie aangetroffen, vermoedelijk modder. De maag is onderzocht bij Imares in Den Helder. Er waren geen voedselresten te vinden, maar wel een gelei-achtige massa, die deed denken aan een mosdiertjeskolonie. Vanaf de ontdekplek in Den Helder tot de plek van doodgaan in Krommenie, en inclusief het heen- en weerzwemmen, heeft deze bruinvis in ongeveer 16 dagen 63 kilometer in zoet water afgelegd (zie ook kaart).

Hoewel niet gewoon, is het ook weer niet héél ongebruikelijk dat bruinvissen in zoet water terecht komen, want het zijn nu eenmaal dieren van ondiepe kustwateren. In België zwemmen bruinvissen met enige regelmaat de Westerschelde op en worden ze ook wel in het brakke water nabij Antwerpen gezien (zie bijvoorbeeld <http://tinyurl.com/hbjoq55>). Recent is een bruinvis zelfs geschut bij Antwerpen, waarna het dier enkele dagen ten zuiden van de stad verbleef. Ook deze zoetwaterbruinvis heeft het niet gehaald, want op 3 september is hij dood gevonden bij Branst, 24 kilometer ten zuiden van Antwerpen. In het verleden schijnen er zelfs wel eens bruinvissen gezien te zijn in de grachten van Amsterdam, maar al met al zijn er er niet veel zoetwaterbruinvissen uit ons land bekend. Hopelijk blijft dat zo.